

Finanšu izlūkošanas dienests

Nacionālo NILL/TF/PF risku novērtējumu seminārs: **Zvērināti advokāti**

Rīga, 2019. gada 6. novembris

Ievads

Nacionālie NILL/TF/PF riski, politika un koordinēšana

Moneyval novērojumi IO.1 kontekstā:

- reitings ir vidējs, proti, šajā efektivitātes rādītājā nepieciešami būtiski uzlabojumi.
- «privātā sektora pārstāvji neizrādīja būtisku (vai vispār kādu) interesi izmantot nacionālo risku novērtējuma rezultātus, lai pārskatītu to attiecīgās politikas, procedūras un kontroles».

Moneyval redzējums par uzlabojumu šajā jomā:

«Piemērota stratēģija šādos gadījumos ietvertu pasākumu kopumu, tostarp dažāda veida **informēšanas pasākumus** (piemēram, klātienēs sanāksmes, rakstiskas vadlīnijas, atsauces uz tīmekļa vietnēm) **ar noteiktu regularitāti** (piemēram, aktualizējot riska novērtējumus, informējot par jaunu risku rašanos) **un mērķētu pieeju** (piemēram, sniedzot informāciju konkrētai nozarei), **jo subjekti nespēja demonstrēt izpratni par nacionālā riska novērtējumā ietvertajiem secinājumiem.**»

Mērķis un risinājums

Mērķi:

- Informēt zvērinātus advokātus par nacionālo risku novērtējumiem, lai tie tiktu atbilstoši ņemti vērā, izstrādājot vai pārskatot NILLTPFN iekšējās kontroles sistēmas (IKS);
- Saņemt atgriezenisko saiti par risku novērtējumiem: pieejamība, kvalitāte, pielietojums IKS izveidē un aktualizēšanā;
- Paaugstināt Latvijas IO.1 efektivitātes reitingu.

2019. gada ietvaros ir izstrādāti pieci nacionālo risku novērtējumi:

- Nacionālais TF/PF risku ziņojums par 2017.-2018.gadu (papildināts 2019.gada jūlijā);
- Sektoru NILL/TF risku novērtējums (2017.-2018.) – kopsavilkums un visu sektoru novērtējums;
- Juridisko personu un nevalstisko organizāciju NILL/TF riski;
- Profesionālo pakalpojumu sniedzēju NILL/TF risku ziņojums par 2017.-2018. gadu;
- Virtuālās valūtas: NILLTF riski.

Papildus šobrīd tiek izstrādāts latentās noziedzības pētījums (kura izstrāde arī nepieciešama IO.1 efektivitātes ietvaros).

Darba kārtība

1. Ievads: Finanšu izlūkošanas dienests (FID);
2. Zvērinātu advokātu sektora NILL un TF risku novērtējums 2017.-2018.gadā: Latvijas Zvērinātu advokātu padome (LZAP);
3. 2019. gadā izstrādātie nacionālā riska novērtējuma ziņojumi (+ diskusija);
4. TF/PF novēršanas vadlīnijas: Valsts drošības dienests (VDD).

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija

Zvērinātu advokātu sektora NILL un TF risku novērtējums 2017.-2018.gadā

**Rūdolfis Eņģelis, LZAP UKK loceklis
Latvijas Zvērinātu advokātu padome
Rīga, 2019.gada 6.novembris**

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija

Kāpēc Padomei ir jāveic zvērinātu advokātu sektora NILL un TF risku novērtējums?

- Moneyval pasākumu plānā NILL un TF novēršanai laikposmam līdz 2019.gada 31. decembrim (apstiprināts ar MK 2018.gada 11.oktobra rīkojumu Nr.512) attiecībā uz 1.rīcības virzienu ir paredzēts, ka atbildīgajām institūcijām, tostarp, Padomei līdz 2019.gada 1.februārim ir jāizstrādā sektorālie risku novērtējumi
- Padome novērtējumu izstrādāja, izmantojot Pasaules bankas izveidoto un FID ieteikto metodoloģiju

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija

Kāpēc Padomei ir jāveic zvērinātu advokātu sektora NILL un TF risku novērtējums?

Saskaņā ar NILLTPFN likuma 6.panta pirmo daļu NILLTPFN likuma subjektiem atbilstoši savam darbības veidam jāveic un jādokumentē NILL/TF/PF risku novērtējumu, lai noskaidrotu, novērtētu, izprastu un pārvaldītu savai darbībai un klientiem piemītošos NILL/TF/PF riskus, un, pamatojoties uz šo novērtējumu, izveidotu NILL/TF/PF novēršanas iekšējās kontroles sistēmu, tai skaitā izstrādājot un dokumentējot attiecīgās politikas un procedūras;

3. Saskaņā ar NILLTFN likuma **6.panta otro daļu** NILLTFN likuma subjektam, veicot risku novērtējumu un veidojot iekšējās kontroles sistēmu, jāņem vērā:

- 1) riskus, kurus identificējusi Eiropas Komisija Eiropas Savienības NILL un TF risku novērtējumā;
- 2) riskus, kuri identificēti nacionālajā NILL un TF un PF finansēšanas risku novērtēšanas ziņojumā;
- 3) citus attiecīgā likuma subjekta darbībai raksturīgus riskus.

4. Saskaņā ar NILLTFN likuma **45.panta pirmās daļas 2.punktu un 46.panta pirmās daļas 11. un 12.punktu** Padomei kā zvērinātu advokātu uzraudzības un kontroles institūcijai ir pienākums veikt uzraudzības pasākumus, balstoties uz NILL/TF/PF risku novērtējumu, kā arī ir pienākums veikt risku novērtējumu un tā regulāru pārskatīšanu atbilstoši riska līmenim

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija

Zvērinātu advokātu sektora NILL un TF risku raksturojums 2017.-2018.gadā

2018.gada septembrī-decembrī veicot zvērinātu advokātu sniegtās juridiskās palīdzības apzināšanas procesu, Padome zvērinātus advokātus saistībā ar viņu veiktās profesionālās darbības raksturu, iedalīja piecās vispārējās riska kategorijās:

- 1) praktizē tikai tiesās un kriminālprocesos (zemākā riska kategorija);
- 2) praktizē pārsvarā tiesās un kriminālprocesos, bet daļēji arī darījumos;
- 3) praktizē vienlīdz tiesās, kriminālprocesos un darījumos;
- 4) praktizē pārsvarā darījumos, bet daļēji arī tiesās un kriminālprocesos;
- 5) praktizē tikai darījumos (augstākā riska kategorija)

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija

Zvērinātu advokātu sektora NILL un TF risku raksturojums 2017.-2018.gadā

Sektora izpētes rezultāts:

- 1) **26,8 %** no visiem zvērinātiem advokātiem savā pamata/papildus prakses vietā atbilst augstākai NILL/TF riska kategorijai, jo juridisko palīdzību sniedz tajā tikai darījumos vai pārsvarā darījumos;
- 2) **26,5 %** no visiem zvērinātiem advokātiem savā papildus prakses vietā atbilst augstākai NILL/TF riska kategorijai, jo juridisko palīdzību sniedz tajā tikai darījumos vai pārsvarā darījumos.

Ņemot vērā, ka zvērinātu advokātu juridiskās palīdzības apzināšanas process (monitorings) noslēdzās 2018.gada beigās, Padome plānotās klātienes un neklātienes pārbaudes veic 2019.gadā, prioritāru uzmanību pievēršot augstāka riska kategorijas zvērinātiem advokātiem, kas **praktizē pārsvarā darījumos un tikai darījumos**

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija

NILLTFN ievadlielumu vērtējums

NILLTFN tiesiskās struktūras vispusīgums	0,8 (ļoti augstu)
Pamats diskusijai par regulējuma individualizēšanu zvērinātu advokātu sektoram	

Uzraudzības/pārraudzības darbību efektivitāte	0,6 (vidēji augstu)
Galvenie Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas NILLTF draudi: 1) noziedznieku vēlme saņemt augsti kvalificētu juridisko palīdzību un tāpēc NILLTF mērķu sasniegšanā mēģināt izmantot zvērinātu advokātu pakalpojumus, piemēram, darījumiem nepieciešamo dokumentu sagatavošanā. Šī drauda līmenis ir vidēji zems; 2) zvērināti advokāti, sniedzot juridisko palīdzību darījumos, neapzināti iesaistās NILLTF. Šī drauda līmenis ir vidēji zems; 3) zvērināti advokāti, sniedzot juridisko palīdzību darījumos, apzināti iesaistās NILLTF. Taču augstāk norādīto iemeslu dēļ šī drauda līmenis ir zems.	

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija

NILLTFN ievadlielumu vērtējums

Administratīvo sankciju pieejamība un piemērošana

0,8 (ļoti augstu)

NILLTFN likumā un Advokatūras likumā zvērinātiem advokātiem noteiktās sankcijas, tostarp, izslēgšana no zvērinātu advokātu skaita ir augsta zvērinātu advokātu motivācija nepārkāpt noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas tiesību aktu prasības, savukārt iespējamiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizētajiem neizvēlēties zvērinātu advokātu pakalpojumus, bet savu mērķu sasniegšanai izmantot nelicenzētos juristus.

Kriminālo sankciju pieejamība un piemērošana

0,8 (ļoti augstu)

- Ir spēkā atbilstošas kriminālās sankcijas, tostarp, brīvības atņemšana par NLLTFN pienākumu nepildīšanu;
- Zvērināti advokāti uzskata kriminālo sankciju režīmu par pietiekami ierobežojošu, lai pozitīvi ietekmētu atsevišķus uzvedības modeļus;
- Kriminālās sankcijas ir piemērojamas arī par atbilstošiem ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju saistītiem blakus pārkāpumiem.

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija

NILLTFN ievadlielumu vērtējums

Licencēšanas kontroles pasākumu pieejamība un efektivitāte	0,8 (ļoti augstu)
<p>Latvijā ir efektīvi zvērinātu advokātu licencēšanas kontroles pasākumi, jo pastāv vispusīga tiesiskā un normatīvā struktūra, kas nodrošina LZAP atbilstošas pilnvaras un pietiekamu personāla un resursu līmeni to pienākumu pildīšanai pret Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģiju. Advokatūras likumā ir izvirzītas ļoti augstas izglītības, pieredzes un reputācijas prasības, personai, kura vēlas kļūt par zvērinātu advokātu.</p>	
Zvērinātu advokātu ētiskums	0,9 (gandrīz teicami)
<p>Zvērinātu advokātu godīgumu un darbības atbilstību ētikas standartiem kopš 2012.gada uzrauga Ētikas komisija. Ētiskuma pārkāpumu gadījumi (piemēram, nolaidība vai “apzināts aklums” pret aizdomīgiem darījumiem), kuros iesaistīti zvērināti advokāti, 2018.gadā nav bijuši.</p>	

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija

NILLTFN ievadlielumu vērtējums

Zvērinātu advokātu zināšanas par NILLTFN	0,5 (vidēji)
Zvērināti advokāti vispārīgi zina un saprot savus pienākumus un atbildību par NILLTFN.	

Atbilstības funkcijas efektivitāte (organizācija)	0,5 (vidēji)
Zvērinātiem advokātiem ir izstrādātas un likumā noteiktajos gadījumos zvērināti advokāti piemēro iekšējās kontroles sistēmas, kuras balstītas uz riska novērtējumu, tai skaitā, klientu jurisdikcijas, sarežģītu un necaurskatāmu tiesisko struktūru, pakalpojumu apjomu un raksturu, darījumu modeli un darījumu pārrobežu raksturu.	

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija

NILLTFN ievadlielumu vērtējums

Aizdomīgu darījumu monitoringa un ziņošanas efektivitāte	0,5 (vidēji)
Informācijas par patiesā labuma guvējiem pieejamība un piekļuve tai	0,5 (vidēji)
Tā kā NILLTFN likuma subjekti, tostarp, zvērināti advokāti informāciju par patiesajiem labuma guvējiem no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra var saņemt tikai par maksu, tas apgrūtina savlaicīgu piekļūšanu šai informācijai, jo zvērinātiem advokātiem izpētes izdevumu kompensācijai nav jebkāda tiesiska pamata pirms vienošanās ar klientu noslēgšanai.	
Ticamas identifikācijas infrastruktūras pieejamība	0,4 (vidēji zemu)
Neatkarīgu informācijas avotu pieejamība	0,4 (vidēji zemu)
Tā kā NILLTFN likuma subjekti, tostarp, zvērināti advokāti informāciju par patiesajiem labuma guvējiem no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra var saņemt tikai par maksu, tas apgrūtina savlaicīgu piekļūšanu šai informācijai, jo zvērinātiem advokātiem izpētes izdevumu kompensācijai nav jebkāda tiesiska pamata pirms vienošanās ar klientu noslēgšanai.	

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija

Advokātu sektora esošās ievainojamības ievadlielumu vērtējums

Zvērinātu advokātu profesijas kopējais lielums/apjoms ir vidēji zems. Zvērinātu advokātu skaits, attiecinot to pret kopējo juridisko pakalpojumu sniedzēju-NILLTFN likuma subjektu skaitu, ir **samērā zems**.

Zvērinātu advokātu profesijas klientu bāzes profils ir ar **vidēju risku**. Zvērinātu advokātu profesionālā pamatdarbība attiecināma uz klientu interešu pārstāvību tiesās un aizstāvību, un pārstāvību kriminālprocesos, kura nav attiecināma uz NILLTFN likuma subjektiem.

Ar zvērinātu advokātu profesiju saistītais skaidras naudas aktivitātes līmenis ir **vidēji zems**.

Zvērināti advokāti savā profesionālajā darbībā **neizmanto aģentus**.

Anonīma zvērināta advokāta pakalpojuma lietošana - **nav iespējama**.

Zvērinātu advokātu darījumu dokumentācijas izsekošanas iespējas ir vērtējamas kā **grūtas/laikietilpīgas**.

NILLTFN tipoloģijas par zvērinātu advokātu ļaunprātīgu izmantošanu iespēja **pastāv, ir ierobežotas**.

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija

Zvērinātu advokātu sektora NILL un TF risku raksturojuma 2017.-2018.gadā kopsavilkums

Draudi (vidēji zemi)

- iespējamo likumpārkāpēju vēlme NILL mērķu sasniegšanai saņemt augsti kvalificētu juridisko palīdzību no advokāta (VZ)
- advokāti, sniedzot juridisko palīdzību darījumos, neapzināti iesaistās NILL/TF (vidēji zemi)
- advokāti, sniedzot juridisko palīdzību darījumos, apzināti iesaistās NILL/TF (zemi)

Ievainojamība (vidēja)

- neiespējamība saņemt informāciju no Uzņēmumu reģistra par patiesajiem labuma guvējiem bez maksas
- neiespējamība neatkarīgi no klienta-ārvalstnieka pārliecināties par viņa personu apliecinoša dokumenta derīgumu
- neiespējamība neatkarīgi no klienta pārliecināties par viņa finanšu caurskatāmību, jo advokātam nav piekļuve klienta bankas datiem

Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija

Zvērinātu advokātu sektora NILL un TF risku raksturojuma 2017.-2018.gadā kopsavilkums

Risks (vidējs)

- Iespējamiem likumpārkāpējiem NILL/TF mērķu sasniegšanā mēģinot no advokātiem saņemt augsti kvalificētu juridisko palīdzību, piem., darījumiem nepieciešamo dokumentu sagatavošanā, pastāv risks, ka advokāti var nenodrošināt savas darbības atbilstību NILLTFN likuma prasībām, kā rezultātā neveikt atbilstošu klientu pārbaudi un neidentificēt aizdomīgus darījumus

Latentās noziedzības apmēra pētījums

Profesionālo pakalpojumu sniedzēju NILL/TF risku novērtējums

Profesionālo pakalpojumu sniedzēju NILL/TF risku ziņojums par 2017. - 2018. gadu

Ziņojumi Finanšu izlūkošanas dienestam

Gads	Zvērināti advokāti
2017	6 (no kuriem 6 ziņojumi par aizdomīgiem darījumiem)
2018	0
2019 (līdz 30. septembrim)	1 (no kuriem 1 ziņojums par aizdomīgu darījumu)

Profesionālo pakalpojumu sniedzēju NILL/TF risku ziņojums par 2017. - 2018. gadu

- Ņemot vērā, ka finanšu institūcijas ir ieviesušas salīdzinoši augsta līmeņa NILL/TF novēršanas procesus, potenciālo noziedzīgo nodarījumu (jo īpaši NILL un TF) atklāšanas risks finanšu institūcijās ir paaugstinājies. Secīgi personas ar NILL/TF mērķiem meklē speciālistu – profesionālo pakalpojumu sniedzēju (t.sk. **zvērinātu advokātu**) – konsultācijas vai pakalpojumus.
- Profesionālo pakalpojumu sniedzēju izmantošana NILL ir starptautiski identificēta NILL metode. Par to liecina arī FID novērojums, ka **NILL mērķiem tiek izmantotas arvien sarežģītākas darījumu shēmas**, tajā skaitā, sarežģītas uzņēmumu struktūras un fiktīvus darījumus pamatojoša dokumentācija, **ko ir sagatavojuši speciālisti**.

Ziņojums sniedz informatīvu apkopojumu un analīzi par profesionālo pakalpojumu sniedzējiem piemītošajiem NILLTF draudiem, ievainojamību un izrietošajiem riskiem, tos novērtējot šādi:

Profesionālo pakalpojumu sniedzēju NILL draudu, ievainojamības un risku un TF risku novērtējums				
Subjekts	Draudu līmenis	Ievainojamības līmenis	NILL risks	TF risks
Nodokļu konsultanti	VA	VA/A*	VA/A*	Z
Ārpakalpojuma grāmatveži	VA	VA/A*	VA/A*	Z
Neatkarīgi juridisko pakalpojumu sniedzēji	VA	VA/A*	VA/A*	VZ
Zvērināti advokāti	VA	VA/A*	VA/A*	Z
Zvērināti notāri	VA	V	VA	VZ
Zvērināti revidenti	V	VA	VA	Z

Profesionālo pakalpojumu sniedzēju NILL/TF risku ziņojums par 2017. - 2018. gadu

Galvenie Profesionālo pakalpojumu sniedzēju NILL riski ir:

- nepietiekamas Profesionālo pakalpojumu sniedzēju zināšanas par NILL/TF, kvalitatīvas, iekšējās kontroles sistēmas neesamība un nespēja identificēt aizdomīgus un neparastus darījumus var veicināt sektora pārstāvju neapzinātu iesaisti NILL/TF mērķu sasniegšanā, kas noziedzniekiem ir saistoši Profesionālo pakalpojumu sniedzēju padziļināto zināšanu dēļ. Konstatēts, ka iekšējās kontroles sistēma ir nopirkta un faktiski pēc būtības netiek piemērota
- pastāvot vājai vai neesošai darbības uzsākšanas kontrolei, kā arī vājai vai neesošai uzraudzības funkciju izpildei, negodprātīgi sektora profesiju pārstāvji, izmantojot savas zināšanas, var veicināt NILL vai sniegt profesionālus NILL pakalpojumus;
- iespēja saņemt nekonkretizētus pakalpojumus (arī neklātienē) var veicināt Profesionālo pakalpojumu sniedzēju neapzinātu iesaisti NILL/TF shēmās.

Nacionālais JP/NVO sektora risku novērtējums

JP/NVO risku ziņojums

- FID 2019. gadā izstrādājis NILLTF risku ziņojumu, analizējot JP un NVO sektoros pastāvošos NILLTF riskus. Ziņojuma ietvaros tika identificēti būtiskākie JP un NVO piemītošie riski, kā arī vērtēts, kādi pasākumi jau tiek veikti vai būtu veicami konstatēto risku mazināšanai.

JP izmantošanu NILL/TF veicina:

- JP reģistrācijas procesa ietvaros veikto pārbažu veikšanai nepieciešamās informācijas nepieejamība.
- JP ar atvieglotām reģistrācijas prasībām.
- JP dibināšanas, vadības un darbības nodrošināšanas pakalpojumu sniedzēju iesaiste PLG slēpšanā.
- JP, kuru legālie īpašnieki vairākos līmeņos ir citas JP un, kuru legālie īpašnieki ir JP nerezidenti.
- Uzraudzība un kontrole.

Augsta riska JP/NVO

- Reliģiskās organizācijas, labdarības organizācijas, kā arī organizācijas, kas nodarbojas ar sociālo palīdzību, izmitināšanas jautājumiem, veselības aprūpi, izglītību, pārstāvniecību vai citu «labu darbu» («good works»)
- NVO, kam ir piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss
- NVO, kas nav norādījušas konkrētu nodarbošanās veidu vai kā darbības veidu norādījušas «citur neklasificēta biedrība vai nodibinājums»

NVO ir identificēts augsts risks, jo sektoram piemīt potenciāls to izmantot ļaunprātīgā nolūkā, ko veicina šādi faktori:

- intensīva naudas aprīte (t.sk. skaidras naudas aprīte),
- vispusīga darbības joma,
- nodokļu un grāmatvedības atvieglojumi;
- galvenais ienākumu gūšanas veids - ziedojumi un dāvinājumi,
- darbība, kas saistīta ar valstīm, kur notiek militārie konflikti vai to kaimiņvalstīm.

Piemēri

Terorisma finansēšana

Tiek izveidota NVO labdarības palīdzības sniegšanai un ziedojumu vākšanai trūkcumcietējiem ārvalstu konfliktu zonās. NVO savāktie līdzekļi vēlāk tiek pārskaitīti labdarības vai reliģiskām organizācijām, kuras darbojas ārvalstīs. Saņemtie līdzekļi tālāk tiek sistemātiski nodoti personām vai organizācijām, kas bijušas vai ir saistītas ar teroristu grupām. Tiešu saikni starp nacionālo NVO un teroristu organizāciju nav iespējams pamatot.

Korupcija

Kāda valsts amatpersona, būdama iepirkumu komisijas priekšsēdētāja vietniece, iespējams, darbojusies konkrētu uzņēmēju interesēs. Procesa virzītāja rīcībā esošie fakti dod pamatu uzskatīt, ka valsts amatpersona, iepriekš vienojoties, pieņēmusi uzņēmēju kukuļa piedāvājumu, kukuli noformējot kā ziedojumu kādai biedrībai. Iespējamā kukuļa summa neesot mazāka par 20 000 *euro*.

Čaulas veidojums

NVO tiek izveidota un izmantota kā čaulas veidojums, kas pilda starpnieka/"darījuma partnera" lomu kādā no TF posmiem. Latvijas Republikas normatīvie akti neparedz NVO pienākumu sniegt atskaites Valsts ieņēmumu dienestam par to, kādā veidā saņemti un pārskaitīti ziedojumi, tādēļ NVO ir pievilcīgs noziedzniekiem TF darbību veikšanai.

Nodokļu apiešanas shēmas

NVO savas darbības specifikas dēļ biežāk var tikt iesaistītas TF darbībās, tomēr nevar izslēgt NVO iesaisti arī nodokļu apiešanas shēmās un citās mahinācijās, ņemot vērā to priekšrocības jeb NVO iespējas izmantot nodokļu atvieglojumus. Pastāv risks, ka NVO konts var tikt izmantots, lai no tā izmaksātu skaidras naudas līdzekļus, proti, persona it kā veic ziedojumu NVO, taču vēlāk šie līdzekļi tiek izmaksāti no NVO konta skaidrā naudā, tādējādi apejot nodokļu nomaksu.

NVO skaidras naudas plūsma

Augsta riska NVO ienākošo skaidras naudas darījumu kopsumma (TOP 5)

Reliģija	5 519 651,24
Kultūra un atpūta	2 557 777,19
Sporta biedrības un nodibinājumi	2 402 959,55
Sociālā atbalsta pasākumi personām	680 289,43
Tiesiskums un interešu aizstāvība	130 037,43

Augsta riska NVO izejošo skaidras naudas darījumu kopsumma (TOP 5)

Kultūra un atpūta	8 839 800,11
Sporta biedrības un nodibinājumi	6 626 984,19
Reliģija	1 416 921,50
Sociālā atbalsta pasākumi personām	393 026,82
Tiesiskums un interešu aizstāvība	181 037,03

EUR 2 557 777,19

3 x lielāka izejošo darījumu kopsumma

EUR 8 839 800,11

EUR 2 402 959,55

3 x lielāka izejošo darījumu kopsumma

EUR 6 626 984,19

Virtuālās valūtas risku novērtējums

Virtuālās valūtas: NILLTF riski

- Virtuālo valūtu NILL un TF riska līmenis tiek novērtēts kā **augsts**.
- Riska līmenis tiek noteikts, ņemot vērā šobrīd pieejamo informāciju par ES un Latvijā lietoto virtuālo valūtu apjomu (lai gan precīzi dati par virtuālo valūtu izmantošanu nav pieejami), kas arī tiek apstiprināts ar FID saņemto ar virtuālajām valūtām saistīto ziņojumu statistiku. Nelielais ziņojumu skaits, kas saistīti ar virtuālajām valūtām, varētu liecināt par problēmām saistībā ar NILL un TF saistītu virtuālo valūtu darījumu identificēšanu.
- Galvenie šajā ziņojumā identificētie NILL un TF riski, kas saistīti ar virtuālo valūtu, attiecas **uz virtuālo valūtu anonimitāti un maksāšanas (maiņas) iespējām**, kuras iespējams veikt globālā mērogā, kā arī pilnvērtīga virtuālo valūtu normatīvā regulējuma trūkumu. Vienlaikus identificētas iespējas noziedzīgiem mērķiem izmantot ICO (*Initial Coin Offering*) modeli, kā arī identificēta aizliegtu preču iegāde *Darkweb*.
- Virtuālo valūtu pakalpojumu sniedzēji ir NILLTPFN likuma subjekti. Finanšu iestādēm, kā arī citiem NILLTPFN likuma subjektiem, kuri uzsāk vai uztur darījumu attiecības ar uzņēmumiem, kas izmanto virtuālās valūtas (tostarp virtuālo valūtu pakalpojumu sniedzējus) kā daļu no to uzņēmējdarbības (kā arī jebkurā citā situācijā, kur ir iesaistītas virtuālās valūtas), saskaņā ar NILLTPFN likumu jāpiemēro FATF aprakstītā uz risku balstītā pieeja, proti, jāizprot, ka ar dažādām virtuālajām valūtām saistītie riski ir atšķirīgi — virtuālās valūtas ar anonimitāti veicinošiem elementiem, kā *Monero* vai *Dash*, rada lielākus NILL/TF riskus, nekā citas virtuālās valūtas, piemēram, *Bitcoin*, kas ir uz blokķēdes tehnoloģiju balstīta virtuālā valūta. Tomēr jebkurā gadījumā **personas, kas aktīvi veic darījumus ar virtuālajām valūtām, būtu jāuzskata par augsta riska personām**.
- Ieteikums – uz riskiem balstītas pieejas piemērošana.

Nacionālais TF/PF risku novērtējums

Nacionālais TF/PF risku ziņojums par 2017.-2018.gadu

Nacionālie TF draudi tika novērtēti kā VIDĒJI un ievainojamība tika novērtēta kā VIDĒJI ZEMA. Kopumā terorisma finansēšanas risks ir vērtējams kā VIDĒJI ZEMS/VIDĒJS.

TF Draudi:

- Latvijas iedzīvotāju iespējamā pievienošanās teroristiskiem grupējumiem vai radikalizēšanās. Tieši radikalizētas personas varētu iesaistīties dažāda veida terorisma atbalsta aktivitātēs, ieskaitot finansēšanu, tādējādi izmantojot finanšu sistēmu TF.
- Darījumu izpildes ātrums finanšu sektorā, to apjoms un plašā ģeogrāfija nodrošina iespēju, ka Latviju var izmantot TF, piemēram, kad klients slēpjas, izmantojot formālu patiesā labuma guvēju, vai klients slēpj darījumus sarežģītu darījumu shēmās, izmantojot čaulas kompānijas.

TF Ievainojamība:

- Latvijas finanšu pakalpojumu sniedzēji var tikt izmantoti finanšu līdzekļu pārskaitījumiem – izmantojot sarežģītus darījumus vai īpašnieku struktūras zem kā var slēpt TF, veicot darījumus gan par lieliem, gan nelieliem darījuma apmēriem, lai finansētu terorismu citās valstīs (kā norādīts Ziņojuma pielikumos, līdz šim nav pierādījumu, kas pamatotu šo potenciālo apdraudējumu).
- Nebanku sektorā ne vienmēr tiek izmantoti adekvāti tehnoloģiskie risinājumi teroristu identificēšanai, t.sk. klientu pārbaudei sankciju sarakstos.
- Finanšu pakalpojumi, ko iespējams saņemt neklātienē, rada anonimitātes un krāpniecības risku, kā rezultātā nauda var tikt nodota trešajai personai. Šādi pakalpojumi ir viegli un ātri pieejami un nav skaidrs iegūto līdzekļu izlietošanas mērķis.

Nacionālais TF/PF risku ziņojums par 2017.-2018.gadu

- Nebanku sektorā ne vienmēr tiek praktizēta pilnvērtīga personu pārbaude starptautisko un Latvijas nacionālo sankciju sarakstos, kā arī nebanku sektorā nodarbināto zināšanas par TF riskiem ir nepilnīgas.
- Biedrībām pastāv iespēja brīvi saņemt ziedojumus, kā avoti netiek uzskaitīti, turklāt praksē konstatētas grūtības veikt mērķziedojumu izlietošanas kontroli.

TF Riski:

- Latvijas iedzīvotāju iespējamās radikalizēšanās gadījumā TF var notikt kā pašfinansēšanās vai līdzekļu iegūšana no ģimenes locekļiem vai tuviniekiem.
- Kredītiestāžu un maksājumu iestāžu finanšu pakalpojumu iespējama izmantošana TF, kur iegūtos finanšu līdzekļus var izmantot TF vai teroristisku organizāciju atbalstīšanai vai pašfinansēšanai radikalizēšanās gadījumā.
- Nevalstisko organizāciju līdzekļu iespējama izmantošana TF. Šķietami likumīgiem mērķiem iegūtu ziedojumu novirzīšanu teroristu organizācijām vai to dalībniekiem.
- Latvijas finanšu sistēmas izmantošana aizdomīgu pārskaitījumu veikšanai kā posms sarežģītu darījumu ķēdēm TF ārvalstīs.

Nacionālais TF/PF risku ziņojums par 2017.-2018.gadu

Nacionālie proliferācijas finansēšanas un mērķētu finanšu sankciju apiešanas draudi un ievainojamība tika novērtēti kā VIDĒJI AUGSTI. Kopumā proliferācijas finansēšanas risks ir vērtējams kā VIDĒJI AUGSTS.

PF Draudi:

- Latvija atrodas tranzīta ceļā no austrumiem uz rietumiem un ir ES ārējā robeža. Pastāv iespējamība, ka tranzītā caur Latviju varētu tikt transportētas stratēģiskas nozīmes preces uz terorisma riska valstīm vai uz valstīm, pret ko noteiktas sankcijas.
- Proliferācijas finansēšanu varētu īstenot personas vai organizācijas, kas nav sankciju sarakstos, veicot darījumus citas personas labā, kas savukārt ir iekļauta sankciju sarakstā.

PF Ievainojamība:

- Nepietiekamas finanšu un vājas privātā sektora zināšanas PF un mērķētu finanšu sankciju īstenošanā.
- Nepietiekama klientu izpēte un darījumu uzraudzība rada iespēju, ka PF var tikt slēpta zem sarežģītiem darījumiem un sarežģītām īpašnieku struktūrām.
- Latvijas kapitālsabiedrību kontu atvēršana ārvalstīs, neregistrējot to Valsts ieņēmumu dienestā, rada precedentus, kuros Latvijas kapitālsabiedrības varētu tikt izmantotas fiktīvu darījumu veikšanai, tajā skaitā, izmantotas PF aktivitātēs un sankciju apiešanā.

PF Riski:

- Risks, ka Latviju var izmantot kā tranzītvalsti stratēģiskas nozīmes preču nogādāšanai valstīs, pret ko noteiktas sankcijas, terorisma riska valstīs vai teroristiskiem grupējumiem.
- Latvijas finanšu sistēmas izmantošana aizdomīgu pārskaitījumu veikšanai kā posms sarežģītu darījumu ķēdēm starptautisko sankciju apiešanai.

Paldies par uzmanību!